

צפי עבודה

קניא

חנכה

חֲנֻכָּה לַחֹג

אָבֹא שֶׁל טֵל בָּנָה חֲנֻכָּה יָפָה.
טֵל לָקַח אֶת הַחֲנֻכָּה לַפֶּתָה.
טֵל נָתַן אֶת הַחֲנֻכָּה לְשִׁירָה.
שִׁירָה שָׁאַלָה: "מִי בָנָה אֶת הַחֲנֻכָּה?"
עָנָה טֵל: "אָבֹא בָנָה אֶת הַחֲנֻכָּה."
אָבֹא נָתַן לַפֶּתָה מִתְנָה לַחֹג.

עֲנוּ:

1. מָה אָבֹא בָנָה?

2. לְמִי טֵל נָתַן אֶת הַחֲנֻכָּה?

3. מִי נָתַן לַפֶּתָה מִתְנָה לַחֹג?

הסביבון

חג החנכה בא.

סבא קנה מתנה לחנכה.

למי סבא קנה מתנה לחנכה?

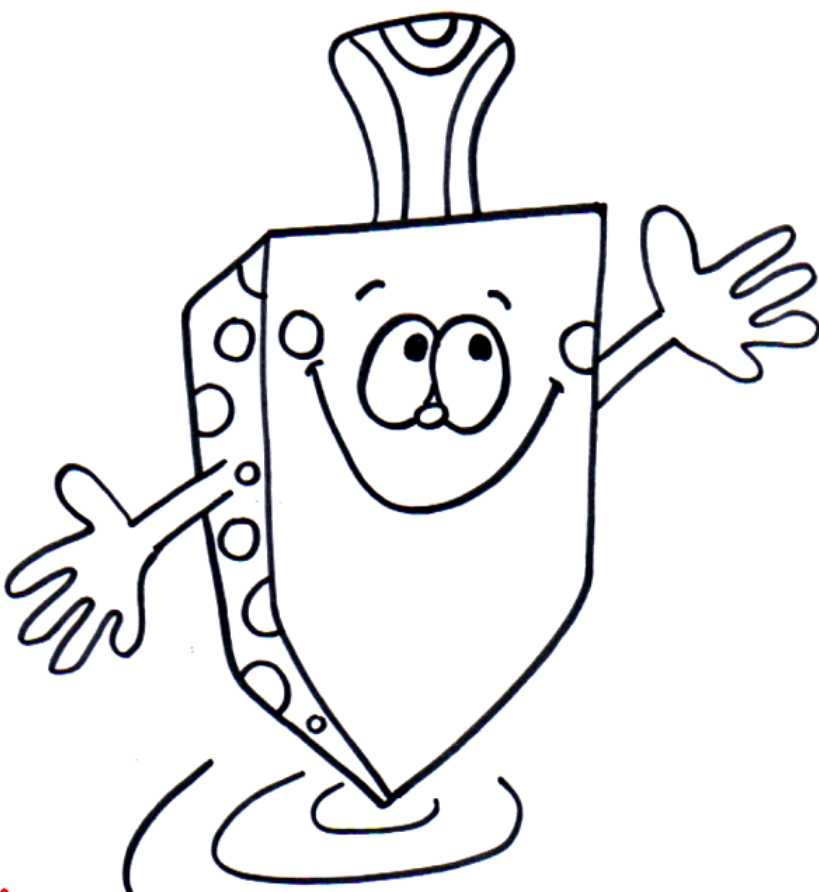
סבא קנה מתנה ליאיר.

סבא בא לבית.

סבא נתן את הסביבון ליאיר.

הסביבון של יאיר.

הסביבון בבית.

הסביבון

1. מה סבא קנה לחנכה?

2. למי סבא קנה את הסביבון?

3. של מי הסביבון?

4. כתבו נכון / לא נכון

• אבא קנה מתנה לחנכה _____

• סבא קנה מתנה ליאיר _____

• סבא קנה ליאיר סביבון _____

• הסביבון בגנה _____

• הסביבון בבית _____

5. השלימו את המשפטים:

• חג ה _____ בא.

• סבא קנה ליאיר _____.

• נתן ליאיר את הסביבון _____.

הסביבון שלי

גזרו את המשפטים והדביקו לפי הרצף הספורי.

אמר שי: לשי סביבון חדש.

אבא קנה לשי סביבון חדש.

חג החנכה בא!

שי רקד עם הסביבון.

אבא נתן לשי את הסביבון.

הַדִּלְקַת נֵרוֹת הַחֲנֻכָּה

הַמִּצְוָה הָעִקְרִית שֶׁל חַג הַחֲנֻכָּה הִיא לְהוֹדוֹת לַה' עַל הַנֶּס שֶׁעָשָׂה וּלְפָרְסָם אֶת הַנֶּס עַל יְדֵי הַדִּלְקַת הַנֵּר. הַהִדְלָקָה נַעֲשִׂית בַּחֲנֻכָּיָה, שֶׁהִיא מְנוֹרָה בֵּת שְׁמוֹנָה קָנִים.

בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן שֶׁל הַחַג מְדַלִּיקִים נֵר אֶחָד וּמְבָרְכִים שְׁלֹשׁ בְּרָכוֹת: בְּרוּךְ אַתָּה, ה' אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ לְהַדְלִיק נֵר שֶׁל חֲנֻכָּה. בְּרוּךְ אַתָּה, ה' אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁעָשָׂה נִסִּים לְאַבוֹתֵינוּ בַּיָּמִים הָהֵם, בְּזֶמַן הַזֶּה. בְּרוּךְ אַתָּה, ה' אֱלֹהֵינוּ, מֶלֶךְ הָעוֹלָם, שֶׁהַחֲנֻכָּה וְקִיּוּמָנוּ וְהַגִּיעָנוּ לְזֶמַן הַזֶּה. בְּשִׁבְעַת יָמֵי הַחַג הַבָּאִים אוֹמְרִים רַק אֶת שְׁתֵּי הַבְּרָכוֹת הָרִאשׁוֹנוֹת. בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן מְדַלִּיקִים נֵר אֶחָד, וּבְכָל יוֹם מְדַלִּיקִים נֵר נוֹסֵף. כְּלוּמָר: בַּיּוֹם הַשֵּׁנִי – שְׁנֵי נֵרוֹת, בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי – שְׁלֹשָׁה נֵרוֹת, וְכך הֵלָאָה עַד הַיּוֹם הַשְּׁמִינִי, שֶׁמְדַלִּיקִים בּוֹ שְׁמוֹנֶה נֵרוֹת. מְצִיבִים אֶת הַחֲנֻכָּיָה בַּפֶּתַח הַבַּיִת הַפְּנִימִי לְרֹחוּב אוֹ עַל אֶדְנוֹ הַחֲלוֹן, כְּדֵי שֶׁעוֹבְרִים וְשׁוֹבִים יֵרְאוּ אֶת הַנֵּרוֹת, וְתִתְקַים בְּכָךְ מִצְוַת פְּרוּסוּם הַנֶּס.

רֹאשׁ הַמִּשְׁפָּחָה מְדַלִּיק אֶת הַנֵּרוֹת בְּנוֹכָחוֹת כָּל בְּנֵי הַבַּיִת, וּבְכָךְ מְקַיֵּמִים כָּלֵם אֶת הַמִּצְוָה.

בְּנוֹסֵף לַנֵּר הַיּוֹמִי מְדַלִּיקִים בְּכָל יוֹם נֵר אֶחָד הַנִּקְרָא שִׁמְשׁ. בְּנֵר זֶה מְדַלִּיקִים אֶת יְתֵר הַנֵּרוֹת, וּמַעֲמִידִים אוֹתוֹ בְּנִפְרֵד מִשׁוֹרֵת הַנֵּרוֹת שֶׁל הַחֲנֻכָּיָה אוֹ רֵם מֵהֶם. בְּשִׁמְשׁ מְשַׁתְּמָשִׁים כְּדֵי שִׁיְהִיָּה אוֹר נוֹסֵף שִׁיאִיר אֶת הַסְּבִיבָה, מִפְּנֵי שֶׁהַנֵּרוֹת קְדוּשִׁים, וְאִסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּאוֹרָם לְשׁוּם מַטָּרָה אַחֶרֶת.

הדלקת נרות החנכה

1. מהי המצוה העקרית של חג החנכה?

2. כמה קנים בחנכיה?

3. כמה נרות מדליקים בכל יום?

4. מדוע מניחים את החנכיה בפתח הפונה לרחוב או על אדן החלון?

5. מהו השמש?

6. בקטע המידע כתוב: "בני זה מדליקים את יתר הנרות, ומעמידים אותם". למי הכונה במלה "אותו"?

7. פירוש המלה "דם" הוא:

א. מיוחד

ב. יפה

ג. גבוה

ד. בולט

8. נכון / לא נכון

- * המצוה העקרית בחנכה היא להדליק אור _____
- * המצוה העקרית בחנכה היא להדליק נרות _____
- * בחנכה שמונה קנים _____
- * ביום הראשון לחג מדליקים את כל הנרות _____
- * ביום הראשון לחג מברכים שתי ברכות _____
- * מצוה היא לפרסם ברבים את נס חנכה _____

9. השלימו

- * בלילה הראשון מדליקים _____
- * בלילה השני מדליקים _____
- * בלילה השמיני מדליקים _____
- * _____ מדליק את הנרות בנוכחות בני המשפחה.
- * ב _____ מדליקים את יתר הנרות.
- * ה _____ עומד בנפרד משורת הנרות של החנכה.
- * אסור להשתמש ב _____ של הנרות לשום מטרה אחרת
כמו קריאת ספר.

10. ספרו על הדלקת נרות חנכה אצלכם במשפחה.

הנרות הללו...

1 נס חנכה עצמו התחולל כאשר מנורת בית המקדש דלקה שמונה ימים בזכות כד קטן.

בעבר נהגו באמות להשתמש בשמן זית בלבד לצורך הדלקת החנכיות. מאחר יותר, במיוחד בארצות אירופה הקרות, בהן שמן הזית היה יקר המציאות, התפשט המנהג להשתמש בנרות השעווה (חמר שמיצר מדונג הדבורים).

5

מתי החלו ליצר נרות?

בספרים עתיקים שונים, ביניהם התנ"ך, אנו מוצאים זכר לנרות. אולם, ספק גדול הוא אם אמנם היו נרות בימים ההם. יתכן שהכתוב התכוון ללפיד או לגזר עץ טבול בשמן.

10

ההיסטוריונים אומרים כי לפני כ-1700 שנה הוארו ערים בשמן ובנרות.

בימי הביניים הרבו להשתמש בנרות. יצרני הנרות בימי הביניים נקראו "סריה" (CIRIER). אנשים אלה, תפקידם היה למרוח בשעווה את המתים החשובים. מכיון שעסקו בשעווה, הכינו גם נרות משעווה. היו אלה נרות שנעשו במלאכת יד.

15

כך הכינו נרות עד לפני כ-100 שנה, רק אז המציאו מכונה תעשייתית, המאפשרת יצור נרות המוני.

כיום מיצרים רב הנרות ביצור תעשייתי, אך קיימים גם בתי מלאכה שמיצרים נרות בעבודת יד. מדבר בנרות "מפנקים". ביצורם מערבבים תמציות ריח בחמר השעווה, ומתקבלים נרות בשלל גדלים, צבעים וניחוחות.

20

(מתוך העיקר שהבנו)

הנרות הללו...

1. מהו סוג הטקסט? הקיפו.

א. סיפור

ב. כתבה

ג. מידעי

ד. ראיון

2. לפי מה ידעתם? הביאו הוכחות מהטקסט.

א.

ב.

3. מטרת הטקסט היא (הקיפו את התשובה הנכונה)

א. להסביר כיצד מכינים נרות.

ב. לידע על התפתחות הנרות.

ג. להסביר כיצד מיצרים נרות בימינו.

ד. לידע על אמצעי התאורה בימי קדם.

3. מה מזכירה לכם כותרת הטקסט?

4. בשורה 9 כתוב "בימים ההם" – לאילו ימים מתכוונים?

5. כתבו נכון / לא נכון – על פי הטקסט

- א. בעבר יצרו נרות במלאכת יד בלבד. _____
- ב. כיום מיצרים נרות ביצור תעשייתי בלבד. _____
- ג. לפני כ-1700 שנה היו קימים נרות. _____
- ד. בימי הביניים הרבו להשתמש בנרות. _____
- ה. הנרות בימינו זהים כלם בצורתם. _____

6. בשורה 6 כתוב: "שמן הזית היה יקר המציאות".

פרוש הבטוי יקר המציאות הוא:

- א. משהו חשוב
- ב. משהו שקשה ליצר.
- ג. משהו נדיר מאוד.
- ד. משהו שקל למצא.

7. מי היו ה"סריה"?

8. למה החלו ליצר נרות תעשייתיים רק לפני 100 שנה?

9. כיום מיצרים את רב הנרות ביצור תעשייתי.

צינו שני יתרונות של היצור התעשייתי על פני היצור במלאכת יד.

- א. _____
- ב. _____

ימי החנכה

כתבו ליד כל משפט נכון / לא נכון

בַּחֲנֻכָּה מְשַׁחֲקִים בְּסִבּוּנִים. _____

מְבָרְכִים עַל הַנֵּרוֹת שֶׁבַּחֲנֻכָּה. _____

בְּיוֹם הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַחֹג מְדַלִּיקִים נֵר _____

אָחָד _____

אוֹכְלִים מֵאֲכָלִים מְטוּגָּנִים בְּשִׁמּוֹן. _____

קוֹרְאִים אֶת מְגִילַת אֶסְתֵּר. _____

עַל הַסִּבּוּב כְּתוּבוֹת הָאוֹתִיּוֹת נ.ג.ה.פ.

שׁוֹאֲלִים אַרְבַּע קוֹשִׁיּוֹת. _____

הַחֹג נִמְשָׁךְ שְׁבוּעַ יָמִים. _____

בַּחֲנֻכָּה שְׁבַע קָנִים. _____

אַנו שוואַלים

1. מָה _____ ?

2. מִי _____ ?

3. בַּמָּה _____ ?

4. מִתִּי _____ ?

5. לְמִי _____ ?

אָנוּ שׁוֹאֲלִים

הַתְּבוֹנָנוּ בַּתְּמוּנָה וּכְתֹבוּ לְכָל תְּשׁוּבָה שְׂאלָה.

1. חַג הַחֲנֻכָּה חַל בְּכ"ה בְּכֶסֶל וְנִמְשַׁךְ שְׁמוֹנֶה יָמִים.

מִתִּי _____ ?

בָּמָה _____ ?

2. הַיְלָדָה מַדְלִיקָה גֵּרוֹת חֲנֻכָּה.

מָה _____ ?

מִי _____ ?

3. בַּחֲנֻכָּה 9 קְנִים.

בָּמָה _____ ?

4. מְצִיבִים אֶת הַחֲנֻכָּה עַל אֶדְנוּ הַחֲלוֹן לְפָרְסוֹם הַגֵּס.

הֵיכַן _____ ?

מִדּוּעַ _____ ?